

Juridiskās palīdzības administrācijas
PUBLISKAIS PĀRSKATS

2022

Rīga

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1. Iestādes statuss, funkcijas un darbības virzieni	3
1.2. Informācija par prioritāro pasākumu izpildi pārskata periodā	4
2. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI	6
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	6
2.2. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība	7
2.2.1. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība civillietās, Satversmes tiesas procesā un noteiktu kategoriju administratīvajās lietās	9
2.2.2. Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība kriminālprocesā	14
2.3. Valsts kompensācija cietušajiem	15
2.4. Informatīvā tālruņa 116006 darbības nodrošināšana	21
2.5. Darbība, nodrošinot izmaksāto līdzekļu piedziņu	23
2.5.1. Valsts nodrošinātai juridiskajai palīdzībai izmaksāto līdzekļu piedziņa	23
2.5.2. Valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāto līdzekļu piedziņa	24
2.6. Veiktie pasākumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošanai	25
3. PERSONĀLS	26
4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	27
5. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2023.GADĀ	28

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. IESTĀDES STATUSS, FUNKCIJAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Juridiskās palīdzības administrācija (turpmāk - JPA) ir tieslietu ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. JPA darbu vada tās direktors. Direktora tiešā pakļautībā ir Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļas vadītājs, direktora vietnieks un struktūrvienību vadītāji. JPA darbības nodrošināšanai apstiprinātas 34 amata vietas, bet ar 2022.gada 17.oktobri 33 amata vietas, jo saskaņā ar Tieslietu ministrijas 2022.gada 14.oktobra rīkojumā Nr.1-1/279 "Par Juridiskās palīdzības administrācijas un Tiesu administrācijas sadarbību grāmatvedības funkcijas nodrošināšanā" noteikto ar 2022.gada 17.oktobri viena amata vieta pārdalīta Tiesu administrācijai.

JPA ir izveidotas šādas struktūrvienības:

1. Administratīvās un finanšu vadības nodaļa;
2. Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa;
3. Juridiskā nodaļa;
4. Piedziņas nodaļa;
5. Lietvedības nodaļa.

Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu, likumu „Par valsts kompensāciju cietušajiem” un Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums” JPA funkcijas ir apsaimniekot līdzekļus, kas paredzēti valsts nodrošinātai juridiskajai palīdzībai un valsts kompensācijām cietušajiem, kā arī nodrošināt noziedzīgos nodarījumos cietušos ar informatīvu atbalstu. Funkciju izpildes nodrošināšanai JPA veic šādus uzdevumus:

1. veicina fiziskās personas tiesības uz taisnīgu tiesas aizsardzību, nodrošinot valsts apmaksātās juridiskās palīdzības saņemšanu:
 - a) maznodrošinātām un trūcīgām personām;
 - b) personām, kuras atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā;
 - c) personām, kuru īpašā situācija liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību,
 - d) personām, kuru īpašuma stāvoklis un ienākumu līmenis uzskatāms par atbilstošu juridiskās palīdzības piešķiršanai;

- e) patvēruma meklētājiem;
 - f) ārzemniekiem, kuri Imigrācijas likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā ir pakļauti izraidīšanas procedūrai;
 - h) trauksmes cēlējiem.
2. izmaksā finansiālo atbalstu Latvijas valstspiederīgajiem juridiskās palīdzības saņemšanai ārvalstīs;
 3. izmaksā valsts kompensācijas cietušajiem tīšos noziedzīgos nodarījumos;
 4. normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos nodrošina valsts nodrošinātai juridiskajai palīdzībai un valsts kompensācijām izmaksāto valsts budžeta līdzekļu piedziņu;
 5. izveido un uztur valsts informācijas sistēmas (turpmāk – VIS) - Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistru un Valsts kompensācijas reģistru;
 6. nodrošina tālruņa 116006 “Palīdzības dienests noziegumu upuriem” darbību, slēdzot deleģēšanas līgumu ar biedrību “Skalbes”.

1.2. INFORMĀCIJA PAR PRIORITĀRO PASĀKUMU IZPILDI PĀRSKATA PERIODĀ

Nr.	Uzdevums	Rezultāts
1.	Veikt pasākumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieejamībai, paplašinot personu loku. Nodrošināt līdzdalību Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta programmas ietvaros īstenotā projekta “Pieejas tiesai stiprināšana Latvijā, veicinot mediācijas un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pakalpojumus, kā arī atbalstot tiesu politikas attīstību un paaugstinot tiesas vadības kvalitāti” aktivitātēs.	Izstrādāti un Tieslietu ministrijai iesniegti priekšlikumi un finansējuma aprēķini iespējamai personu loka paplašināšanai. Projekta “Pieejas tiesai stiprināšana Latvijā, veicinot mediācijas un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pakalpojumus, kā arī atbalstot tiesu politikas attīstību un paaugstinot tiesas vadības kvalitāti” ietvaros notika vairākas diskusijas ar projekta ekspertiem par aktivitāšu īstenošanu, organizētas darba grupas, piedaloties gan projekta ekspertiem, gan sadarbības partneriem par sākotnējās juridiskās palīdzības pilotprojekta realizāciju. Aktivitāšu praktiskā īstenošana tiks realizēta 2023. un 2024.gadā.
2.	Veikt pasākumus valsts kompensācijas sistēmas pilnveidošanai. Izstrādāt un iesniegt priekšlikumus un finansējuma aprēķinus Tieslietu ministrijai par valsts kompensācijas apmēra	Izstrādāti un Tieslietu ministrijai iesniegti priekšlikumi un finansējuma aprēķini kompensācijas apmēra noteikšanai (t.sk. pieaugot minimālās mēneša darba algas apmēram) un iespējamai personu loka paplašināšanai.

	noteikšanas kārtību, pieaugot minimālās mēneša darba algas apmēram.	
3.	Uzlabot klientu apkalpošanas servisu, stiprinot darbinieku digitālās prasmes, pilnveidojot sadarbību ar iestādēm un organizācijām mērķauditorijas sasniegšanai, veicinot pieeju digitālajiem risinājumiem, t.sk tīmekļa vietnē.	<p>Izstrādāti jauni pakalpojumu apraksti un infografikas.</p> <p>JPA turpināja rīkot apmācību semināru ciklu rakstiskās komunikācijas prasmju pilnveidei.</p> <p>Sadarbības partneriem (pašvaldību sociālajiem dienestiem, bāriņtiesām, nevalstiskām organizācijām u.c.) organizēti semināri par pakalpojumiem, pakalpojumu pieteikšanas kanāliem, to dažādību un ērtību. Kriminālprocesu virzītājiem nosūtīta rakstveida informācija par sadarbības veicināšanu un kvalitātes uzlabošanu. Pašvaldību klientu apkalpošanas centriem nosūtīti drukātie un digitālie materiāli tālāk nodošanai klientiem.</p>
4.	Iekšējo, ārējo procedūru digitalizācija, VIS integrāciju attīstība - uzlabot klientu apkalpošanas servisu, pilnveidojot sadarbību ar iestādēm un organizācijām mērķauditorijas sasniegšanai, veicinot pieeju digitālajiem risinājumiem; stiprinot nodarbināto digitālās prasmes e-administratīvā procesa iestādē nodrošināšanai; partnerība E-lietas izstrādes ietvaros, kas paredz VIS savietošanas iespējas un aktuālās informācijas saņemšanas iespējas procesa virzības gaitā.	<p>Izstrādāts tehniskais risinājums juridiskās palīdzības sniedzējiem paziņojumu par juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās, administratīvajās lietās un Satversmes tiesas procesā iesniegšanai un apstrādei elektroniski, kuru plānots ieviest 2023.gadā.</p> <p>Turpināts darbs saistībā ar aktivitāšu un plānoto uzlabojumu VIS (Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistrā un Valsts kompensācijas reģistrā) izstrādi, lai automatizētu iekšējos procesus, piemēram, automātiska lietu atlase piedziņas veikšanai.</p> <p>Uzsākts darbs sakarā ar partnerību E-lietas 2 izstrādes ietvaros, kas paredz VIS savietošanas iespējas, aktuālās informācijas saņemšanas iespējas procesa virzības gaitā, kā arī elektronisku pakalpojumu izstrādi (pakalpojumu pieteikšanai, sadarbības īstenošanai kriminālprocesā ar juridiskās palīdzības sniedzējiem, procesa virzītājiem un JPA).</p>

2. FINANŠU RESURSI UN IESTĀDES DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

JPA budžetu veidoja valsts budžeta apakšprogramma – 03.03.00 “Juridiskās palīdzības nodrošināšana”.

Saskaņā ar likumu „Par valsts budžetu 2022.gadam” valsts budžeta apakšprogrammā 03.03.00 „Juridiskās palīdzības nodrošināšana” apstiprināti EUR 4 371 687. Pārskata periodā faktiski piešķirti līdzekļi EUR 4 233 644 apmērā. Atbilstoši galvenajiem darbības virzieniem piešķirtie līdzekļi apgūti 96,8% apmērā.

JPA kopējais valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Faktiskā izpilde 2021.gadā	2022.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	3 752 336	4 233 644	4 096 811
1.1.	Dotācijas	3 752 336	4 233 144	4 096 811
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	0	500	0
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	-	-	-
1.4.	Ziedojumi un dāvinājumi	-	-	-
2.	Izdevumi (kopā)	3 752 336	4 233 644	4 096 811
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	3 749 436	4 071 392	3 934 559
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	2 446 665	2 513 327	2 376 494
2.1.2.	Procentu izdevumi	-	-	-
2.1.3.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	1 302 771	1 558 065	1 558 065
2.1.4.	Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	-	-	-
2.1.5.	Uzturēšanas izdevumu transferti	-	-	-
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem	2900	162 252	162 252

Administrācijas uzturēšanai kopējais piešķirtais finansējums bija EUR 1 207 752, kas apgūts 88,71 % apmērā. Saistībā ar Covid – 19 izplatību saistītiem ierobežojumiem un

pasākumiem seku mazināšanai, samazinājās izdevumi par precēm un pakalpojumiem 2022.gadā.

Administrācijas uzturēšanai piešķirtais finansējums un tā izlietojums (EUR)

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Faktiskā izpilde 2021.gadā	2022.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	992 077	1 207 752	1 071 419
1.1.	Dotācijas	992 077	1 207 752	1 071 419
2.	Izdevumi (kopā)	992 077	1 207 752	1 071 419
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	989 177	1 045 500	909 167
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	914 977	971 300	834 967
2.1.1.1.	Atlīdzība	685 672	664 630	602 604
2.1.1.2.	Preces un pakalpojumi	229 305	306 670	232 363
2.1.2.	Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	74 200	74 200	74 200
2.2.	Kapitālie izdevumi	2900	162 252	162 252

2.2. VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ PALĪDZĪBA

Piešķirtais finansējums valsts nodrošinātai juridiskai palīdzībai 2022.gadā bija EUR **1 542 027** un apgūtais finansējums 99,97 % apmērā.

Valsts nodrošinātai juridiskajai palīdzībai izmaksātie valsts budžeta līdzekļi

Budžeta līdzekļu izmaksa	2021.gadā (EUR)	2022.gadā (EUR)	+/-	+/- %
Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)	1 470 001	1 475 828	5827	0,4

Administratīvajās lietās	14 681	23 101	8420	57,4
Civillietās	91 117	84 370	-6747	-7,4
Krimināllietās pēc procesa virzītāja uzaicinājuma	1 352 587	1 354 206	1619	0,12
Ārstniecības likuma 68. ¹ panta kārtībā	11 106	13 911	2805	25,3
Satversmes tiesas procesā	510	240	-270	-52,9

Atbilstoši Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumam JPA nodrošina juridisko palīdzību maznodrošinātām un trūcīgām personām, personām, kuras pēkšņi nonākušas tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas tām liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību (stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ), atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā vai kuru īpašuma stāvoklis un ienākumu līmenis būtu uzskatāms par atbilstošu daļējās juridiskās palīdzības piešķiršanai.

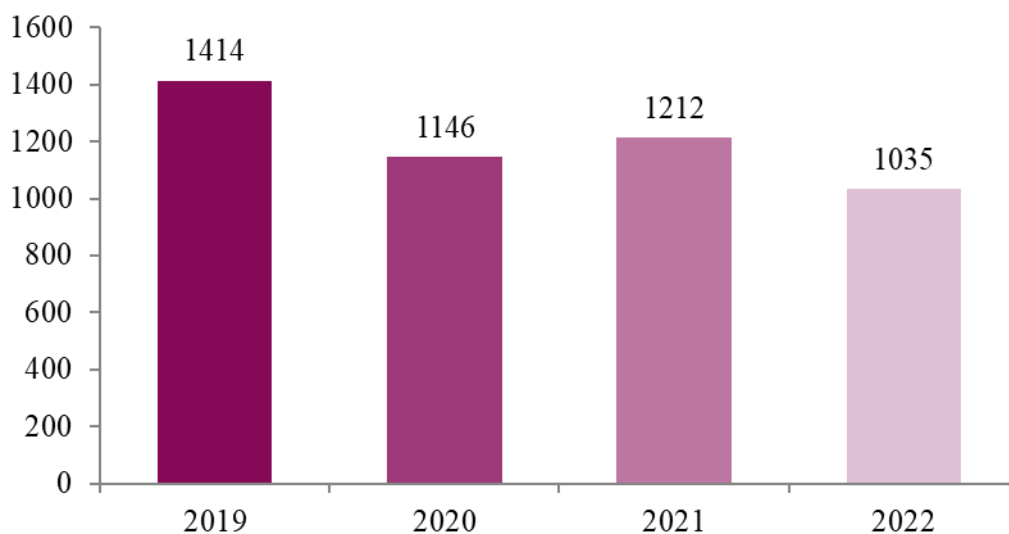
JPA norīko juridiskās palīdzības sniedzējus, kuri ar iestādi ir noslēguši juridiskās palīdzības līgumus, un veic samaksu par sniegto valsts nodrošināto juridisko palīdzību civillietās, administratīvajās lietās, Satversmes tiesas procesā, kā arī veic samaksu par sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesā pēc kriminālprocesu virzītāju uzaicinājuma.

Samaksa par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu tika nodrošināta saskaņā ar Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību”.

2.2.1. VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ PALĪDZĪBA CIVILLIETĀS, SATVERSMES TIESAS PROCESĀ UN NOTEIKTU KATEGORIJU ADMINISTRATĪVAJĀS LIETĀS

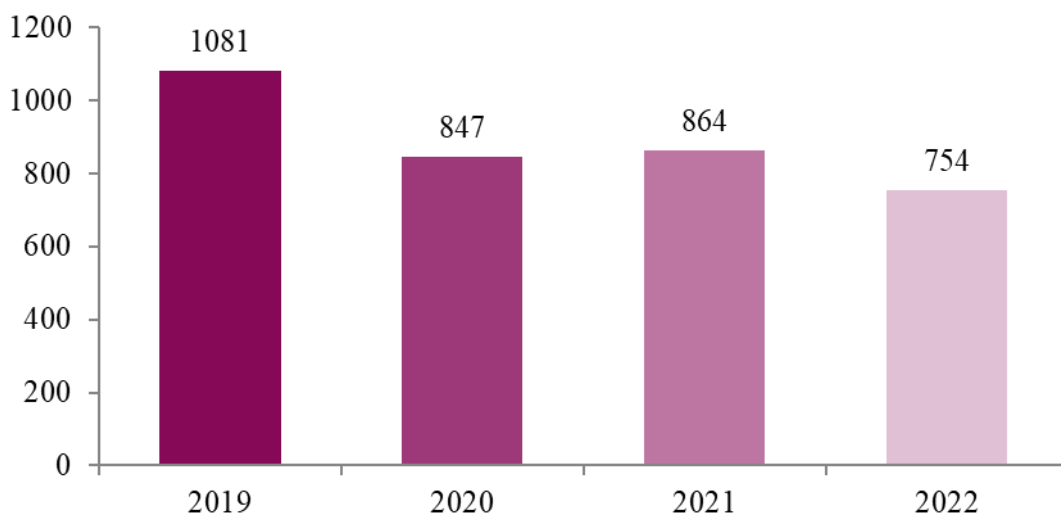
Pārskata periodā:

1) saņemti **1035** iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam, kas ir par 14,6 % mazāk nekā 2021.gadā;

Saņemtie iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam pa gadiem

2) pieņemti **754** lēmumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu, kas ir par 15,5 % mazāk nekā 2021.gadā;

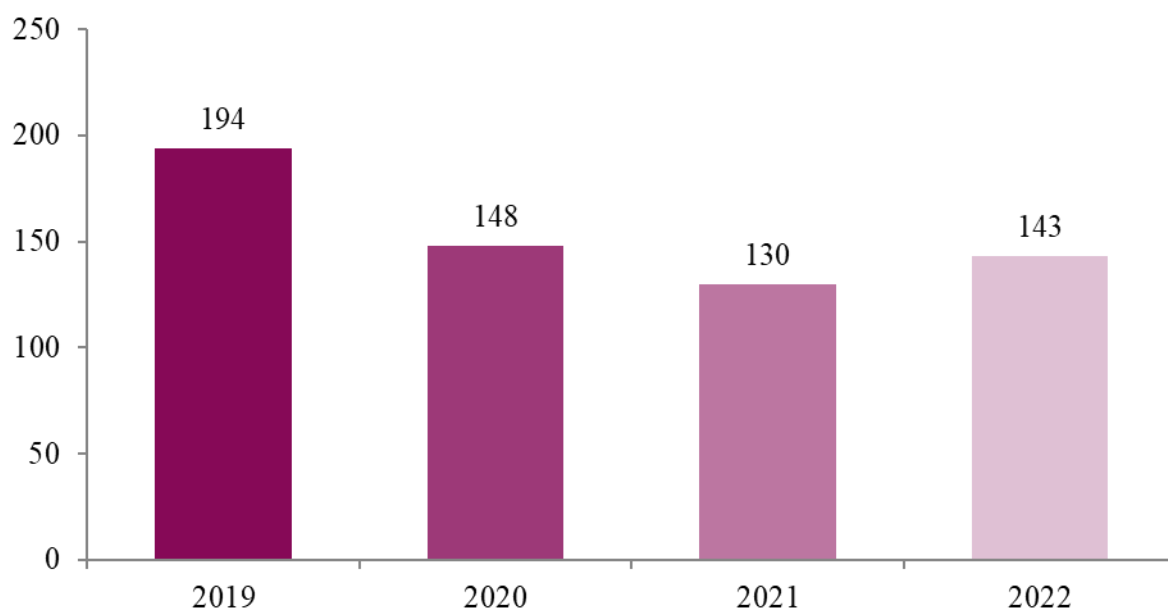
Lēmumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu pa gadiem

3) pieņemti **212** lēmumi par atteikumu piešķirt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, kas ir par 11,7 % mazāk nekā 2021.gadā;

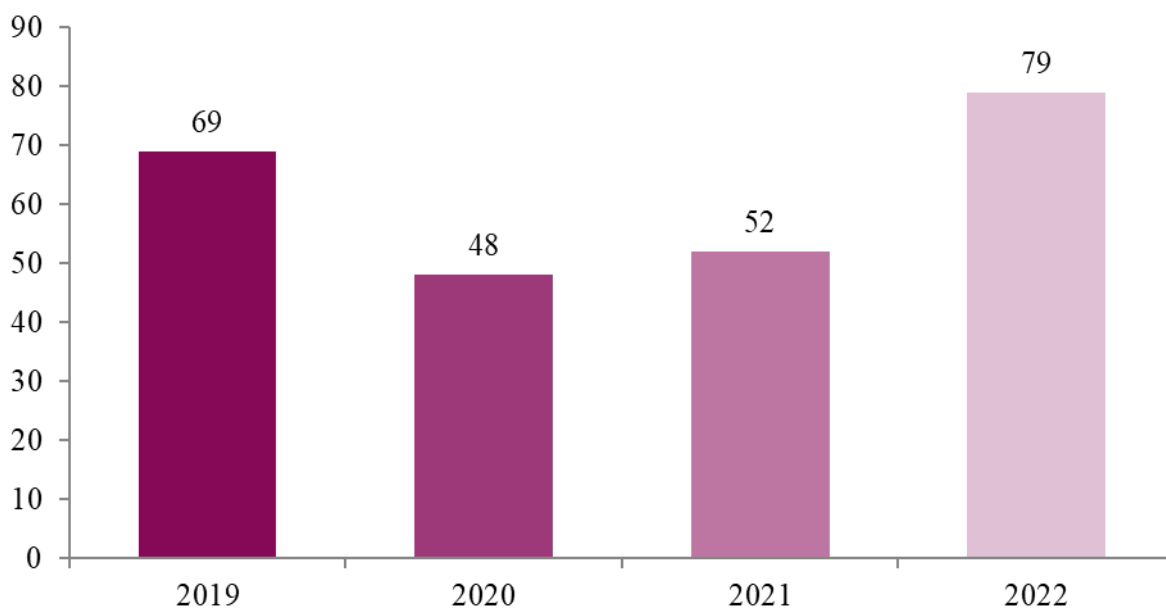
Lēmumi par atteikumu piešķirt valsts nodrošināto juridisko palīdzību pa gadiem

4) pieņemti **143** lēmumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pārtraukšanu, kas ir par 10 % vairāk nekā 2021.gadā;

Lēmumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pārtraukšanu pa gadiem

5) saņemti **79** Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes pieprasījumi nodrošināt juridisko palīdzību patvēruma meklētājiem, kas ir par 34 % vairāk nekā 2021.gadā.

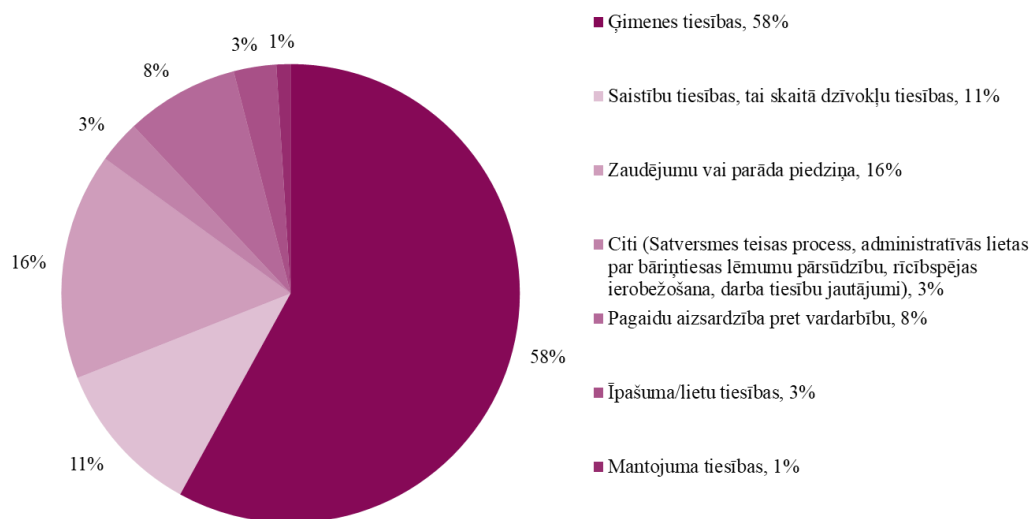
Pieprasījumi nodrošināt juridisko palīdzību patvēruma meklētājiem pa gadiem

Lēmumu skaita samazinājums salīdzinājumā ar 2021.gadu skaidrojams ar kopējo pieprasījumu skaita samazināšanos. Labklājības ministrijai īstenojot izmaiņas saistībā ar trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības kritērijiem, secināms, ka tas nav būtiski ietekmējis juridiskās palīdzības pieprasījumu skaitu. Pieprasījumu skaitu ir ietekmējis tas, ka tiesās samazinājies izskatāmo lietu skaits, kurās juridiskā palīdzība visvairāk tiek piešķirta (piemēram, uzturlīdzekļu piedziņa, paternitātes noteikšana), tajā pašā laikā ir palielinājies tiesās izskatāmo bezstrīdus lietu skaits, kuras pamatā tiek skatītas rakstveida procesos un vienkāršotā kārtībā.

Personas JPA vēršas pēc juridiskās palīdzības dažādu strīdu risināšanai:

- ģimenes tiesībās (piemēram, laulības šķiršana, uzturlīdzekļu piedziņa bērna vai savam uzturam, paternitātes noteikšana, paternitātes pieņemuma apstrīdēšana, saskarsmes tiesību noteikšana, pagaidu aizsardzība pret vardarbību u.c.);
- saistību tiesībās un dzīvokļa tiesībās (īres un komunālo pakalpojumu samaksas strīdi, dzīvojamās telpas lietošanas tiesību izbeigšana un izlikšana no tās u.c.);
- zaudējumu un parāda piedziņas jautājumos;

- lietu tiesībās (kopīpašuma izbeigšana un sadale, lietošanas kārtības noteikšana u.c.)
- administratīvajās lietās, personai pārsūdzot bāriņtiesas lēmumu par bērnu tiesību un tiesisko interešu aizsardzību.

Pieņemtie lēmumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības piešķiršanu 2022.gadā

Par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības saņemšanu administratīvajās lietās bāriņtiesas lēmuma par bērna tiesību un tiesisko interešu aizsardzību pārsūdzēšanas ietvaros 2022.gadā ir saņemti 8 iesniegumi.

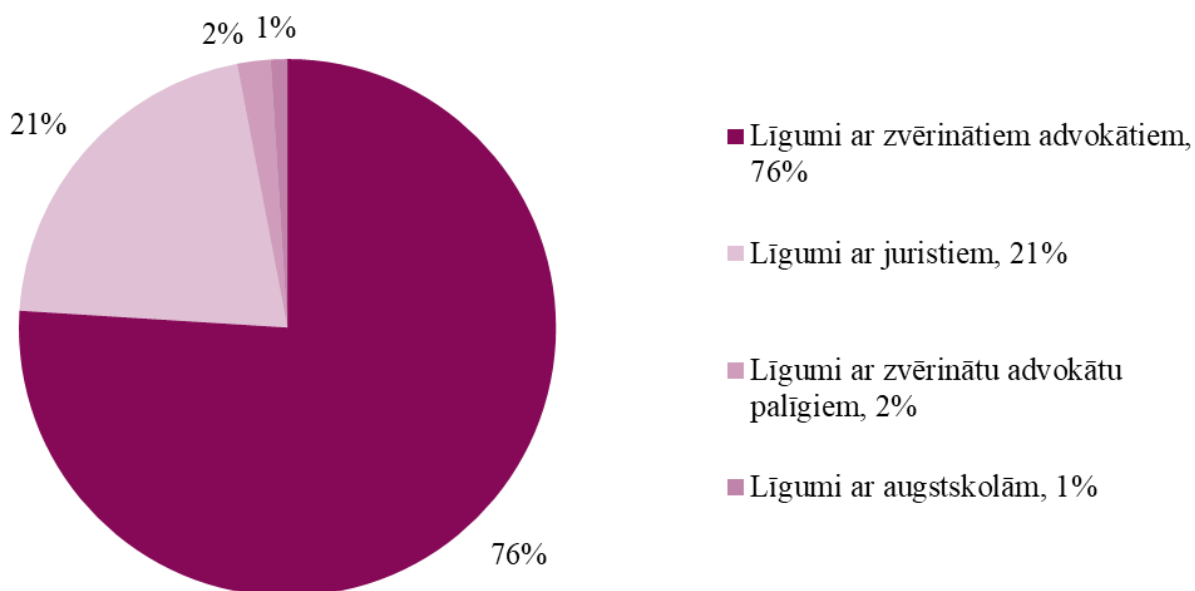
Satversmes tiesas procesā saņemti 4 pieprasījumi. 2022.gadā saņemti 3 pieprasījumi nodrošināt juridisko palīdzību trauksmes cēlējiem.

Saistībā ar juridiskās palīdzības nodrošināšanu pārrobežu lietās atbilstoši Eiropas Savienības Padomes 2003.gada 27.janvāra direktīvai 2003/8/EK par to, kā uzlabot tiesu pieejamību pārrobežu strīdos, nosakot kopīgus obligātus noteikumus attiecībā uz juridisko palīdzību šādos strīdos pārskata periodā no citām Eiropas Savienības (turpmāk – ES) dalībvalstīm saņemti 6 pieprasījumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai (t.sk. pieprasījumi par turpmākās juridiskās palīdzības piešķiršanu). Pieprasījumi saņemti no Lietuvas Republikas un Apvienotās Karalistes (kā lietas turpinājumi pirms Apvienotās Karalistes izstāšanās no ES).

Valsts nodrošināto juridisko palīdzību civillietās (t.sk. pārrobežu strīdos), administratīvajās lietās (pārsūdzības procedūrās patvēruma piešķiršanas procesa ietvaros,

lēmumu par apstrīdēto izbraukšanas rīkojumu, lēmumu par apstrīdēto lēmumu par piespiedu izraidīšanu pārsūdzēšanas ietvaros, bāriņtiesas lēmuma par bērna tiesību un tiesisko interešu aizsardzību pārsūdzēšanas ietvaros, kā arī lietās, pamatojoties uz tiesas (tiesneša) pieņemto lēmumu) un Satversmes tiesas procesā nodrošina, slēdzot juridiskās palīdzības līgumus ar juridiskās palīdzības sniedzējiem. Pārskata perioda beigās JPA bija noslēgti 116 juridiskās palīdzības līgumi (no tiem, 88 ar zvērinātiem advokātiem, 2 ar zvērinātu advokātu palīgiem, 25 ar juristiem un 1 ar augstskolu).

Juridiskās palīdzības līgumu skaits 2022.gadā

Pārskata gadā sadarbību ar JPA uzsāka 5 sniedzēji, savukārt ar 48 sniedzējiem līgumi tika noslēgti atkārtoti, tādējādi turpinot jau iepriekš uzsākto sadarbību. Vienlaikus ar 18 juridiskās sniedzējiem sadarbība tika pārtraukta, 14 no tiem izvēlējās atkārtoti līgumu neslēgt. Savukārt ar četriem sniedzējiem līgums izbeidzās ar sniedzēju uzteikumu un pēc abu pušu savstarpējas vienošanās. Tāpat tika pieņemts viens lēmums atteikt slēgt ar personu līgumu, jo persona neiesniedza administrācijas pieprasīto informāciju par savu atbilstību sniedzējam noteiktajām prasībām. Lai nodrošinātu juridiskās palīdzības pieejamību pēc iespējas tuvāk juridiskās palīdzības saņēmēju dzīvesvietai, JPA ir noslēgusi līgumus ar juridiskās palīdzības sniedzējiem visā Latvijas teritorijā. Izvērtējot juridiskās palīdzības sniedzēju skaita pietiekamību kopsakarā ar klientu pieprasījumu un tā specifiku (t.sk.

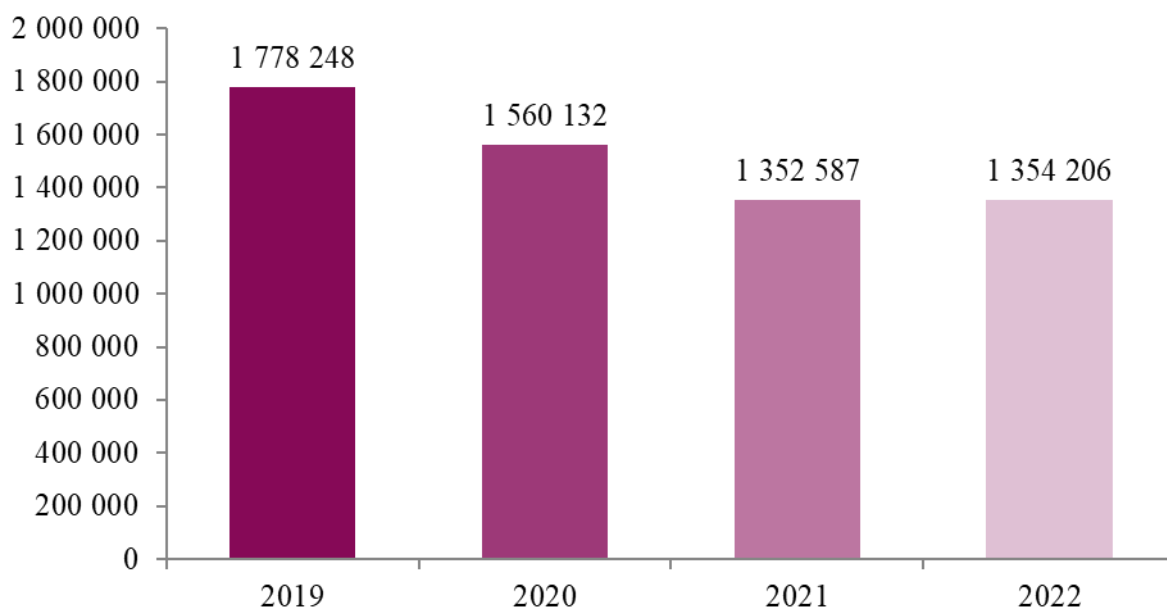
patvēruma un izraidīšanas process, Satversmes tiesas process), secināts, ka to skaits ir pietiekams, taču vēlama plašāka iesaiste valsts Ziemeļvidzemē.

Par juridiskās palīdzības sniedzēju darbību 2022.gadā JPA saņemtas 17 sūdzības (2021.gadā tika saņemtas 14 sūdzības, 2020.gadā saņemtas 8 sūdzības, 2019.gadā - 19 sūdzības). Izvērtējot sūdzības, tika secināts, ka sešos gadījumos nav izveidojusies klienta un pakalpojuma sniedzēja sadarbība, līdz ar to klientiem tika norīkots cits juridiskās palīdzības sniedzējs. Pakalpojuma sniedzēju darba kvalitātes uzraudzība tiek veikta ne tikai izvērtējot sūdzības, bet arī pārbaudot paziņojumus par sniegto juridisko palīdzību. JPA vērtē sagatavoto procesuālo dokumentu kvalitāti, pārbaudot to virzību tiesā, veic biežāk pieļauto kļūdu paziņojumu aizpildīšanā apkopošanu, informē juridiskās palīdzības sniedzējus par aktualitātēm saistībā ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu.

Pārskata periodā JPA no juridiskās palīdzības sniedzējiem saņemti **1 297** paziņojumi par sniegto juridisko palīdzību civillietās, administratīvajās lietās un Satversmes tiesas procesā. Par sniegto juridisko palīdzību 2022.gadā izmaksāti EUR **107 710,61**.

2.2.2. VALSTS NODROŠINĀTĀ JURIDISKĀ PALĪDZĪBA KRIMINĀLPROCESĀ

Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība kriminālprocesos tiek nodrošināta Kriminālprocesa likumā noteiktajos gadījumos un kārtībā. Pārskata periodā JPA no juridiskās palīdzības sniedzējiem saņemti **15 586** paziņojumi par cietušo personu pārstāvību, kā arī personu aizstāvību pēc kriminālprocesa virzītāju uzaicinājuma. Juridiskās palīdzības sniedzējiem par sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesos 2022.gadā izmaksāti EUR **1 354 205,71**.

Izmaksātās summas (EUR) par sniegto juridisko palīdzību kriminālprocesos pa gadiem

2022.gadā 10 zvērinātu advokātu vecākie attiecīgajās tiesas darbības teritorijās organizēja zvērinātu advokātu norīkošanu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanai kriminālprocesā, kopumā apstrādājot 4948 kriminālprocesa virzītāju pieprasījumus.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2008.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1093 “Noteikumi par zvērinātu advokātu vecākā atlīdzības un atlīdzināmo izdevumu noteikšanas kārtību un apmēriem” Latvijas Zvērinātu advokātu padomei zvērinātu advokātu vecāko atlīdzībai un atlīdzināmo izdevumu segšanai pārskaitīti EUR 65 699, 28.

2.3. VALSTS KOMPENSĀCIJA CIETUŠAJIEM

Atbilstoši likumam „Par valsts kompensāciju cietušajiem” valsts kompensācijas izmaksāšana tiek nodrošināta personām, kuras Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā ir atzītas par cietušajiem, par tīša noziedzīga nodarījuma rezultātā radīto morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām vai mantisko zaudējumu, ja noziedzīgā nodarījuma rezultātā iestājusies personas nāve, cietušajam nodarīti smagi vai vidēja smaguma miesas bojājumi, aizskarta cietušā tikumība, cietušais ir cilvēku tirdzniecības upuris vai inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu.

Valsts kompensāciju izmaksu cietušajiem pārrobežu gadījumos JPA nodrošina atbilstoši Eiropas Savienības Padomes 2004.gada 29.aprīļa direktīvai 2004/80/EK par

kompensāciju noziegumos cietušajiem. Saistībā ar valsts kompensāciju pārrobežu gadījumos pārskata periodā pārsūtīts viens valsts kompensācijas pieprasījums uz citu ES dalībvalsti (Lietuvas Republika) un saņemts viens valsts kompensācijas pieprasījums no citas ES dalībvalsts (Lietuvas Republika).

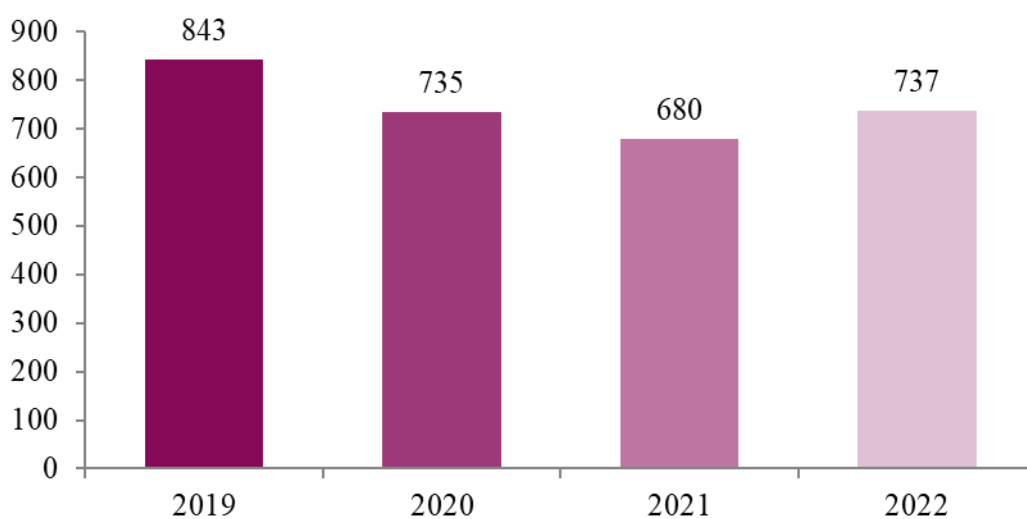
Piešķirtais finansējums valsts kompensāciju izmaksu nodrošināšanai 2022.gadā bija EUR 1 483 865, finansējums apgūts 100 % apmērā.

Valsts kompensācijās izmaksātie valsts budžeta līdzekļi

Budžeta līdzekļu izmaksa	2021.gadā (EUR)	2022.gadā (EUR)	+/-	+/- %
Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)	1 228 571	1 483 865	255 294	21
Personas nāve	194 637	153 700	- 40 937	- 21
Aizskarta personas tikumība vai dzimumneaizskaramība	535 532	814 765	279 233	52
Smagi miesas bojājumi	163 290	177 084	13 794	8
Cilvēku tirdzniecība	29 295	20 250	- 9 045	- 31
Vidēja smaguma miesas bojājumi	305 817	316 816	10 999	4
Inficēšana ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu	x	1250	1250	x

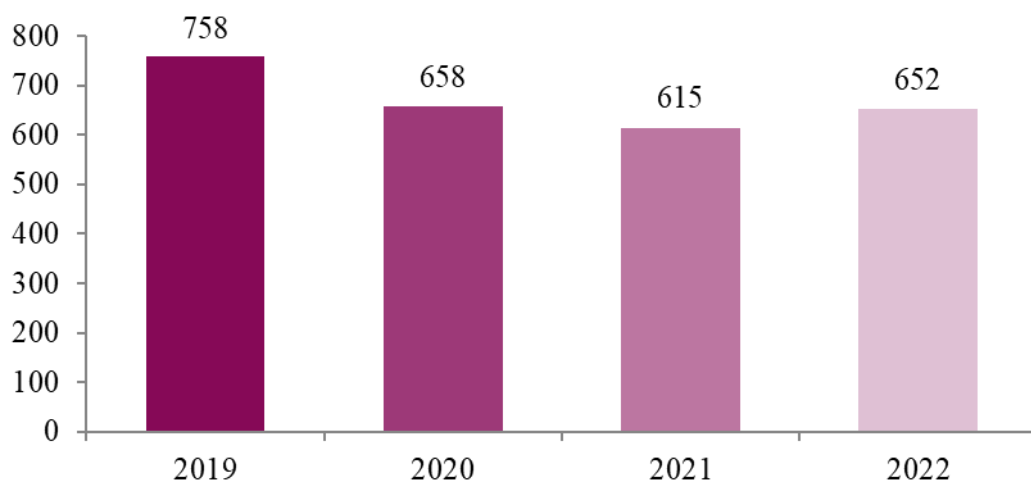
Pārskata periodā:

1) saņemti **737** valsts kompensācijas pieprasījumi, kas ir par 8 % vairāk nekā 2021.gadā;

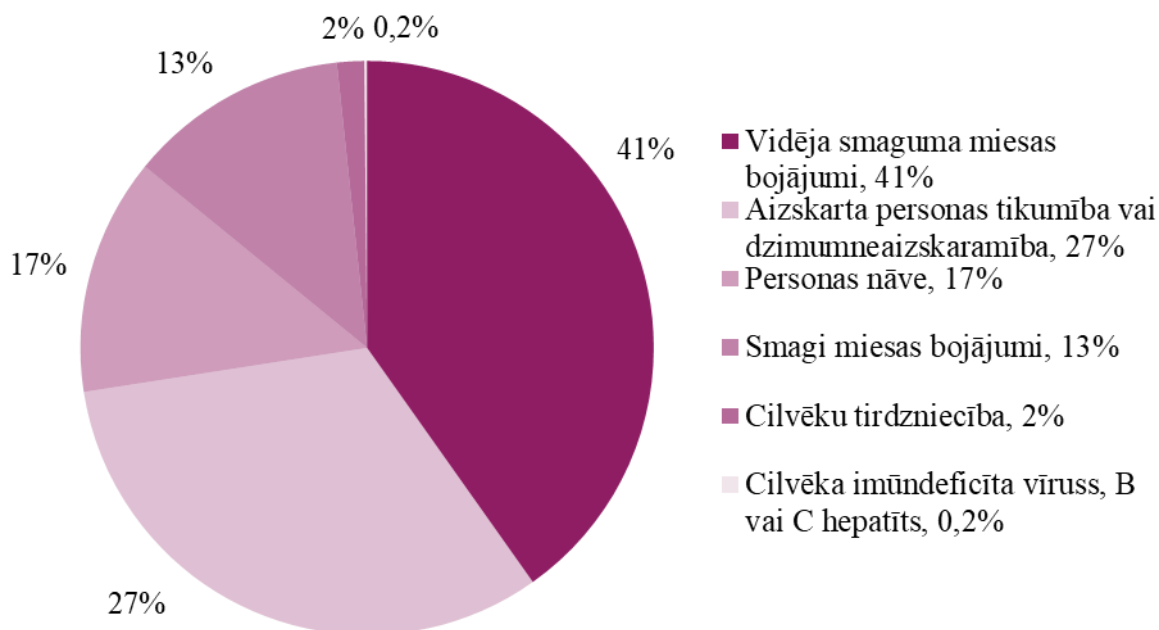
Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi pa gadiem

2) pieņemti **652** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu, kas ir par 6% vairāk nekā 2021.gadā;

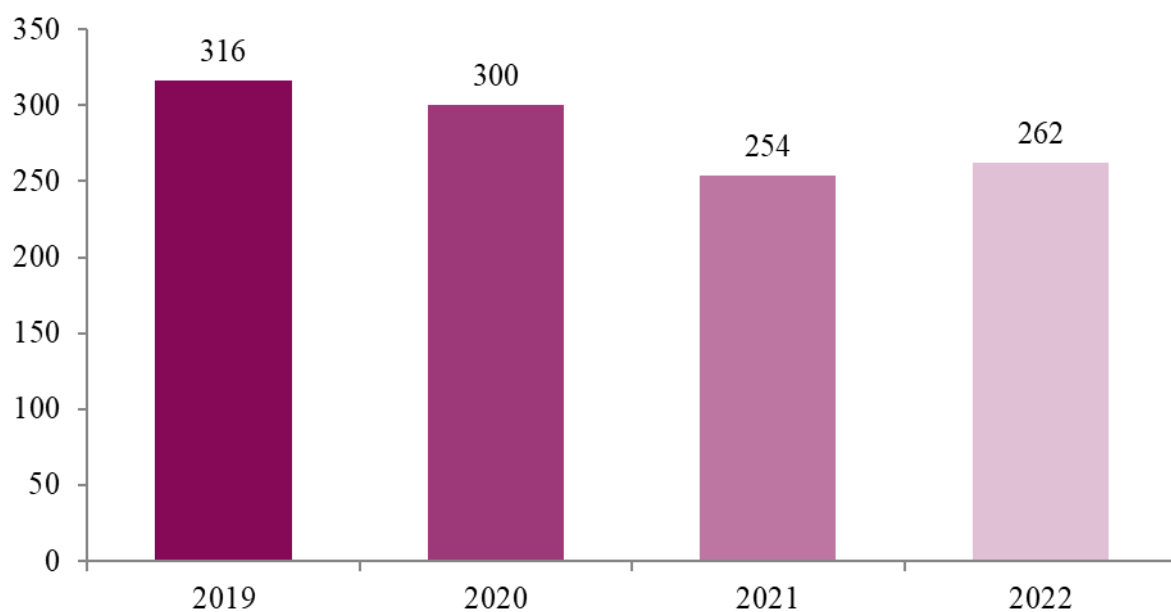
Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu pa gadiem

3) pieņemti **652** lēmumi par noziedzīga nodarījuma sekām, kas ir par 6% vairāk kā 2021.gadā:

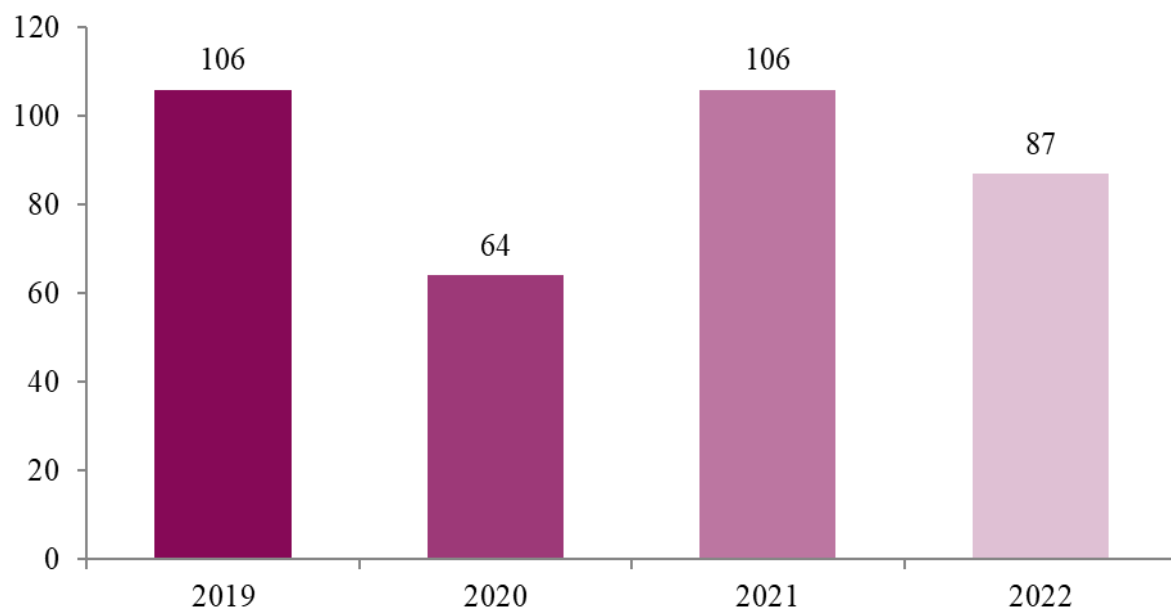
Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu cietušajiem pēc noziedzīga nodarījuma sekām 2022.gadā

4) pieņemti **262** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam, kas ir par 3% vairāk nekā 2021.gadā;

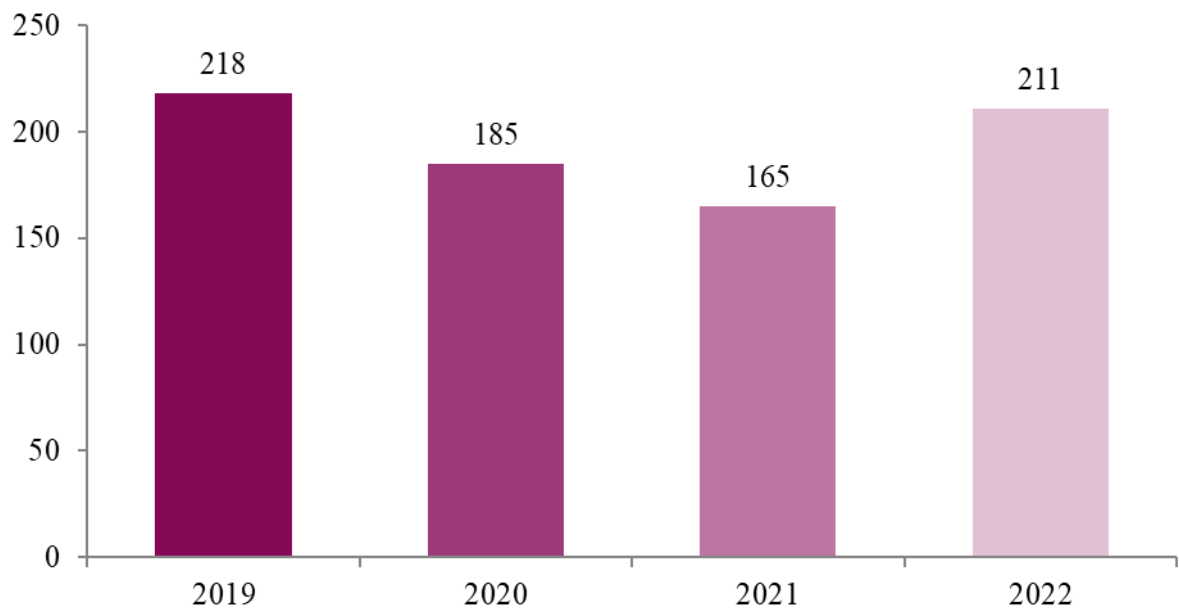
Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam pa gadiem

5) pieņemti **87** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar personas nāves iestāšanos, kas ir par 18 % mazāk nekā 2021.gadā;

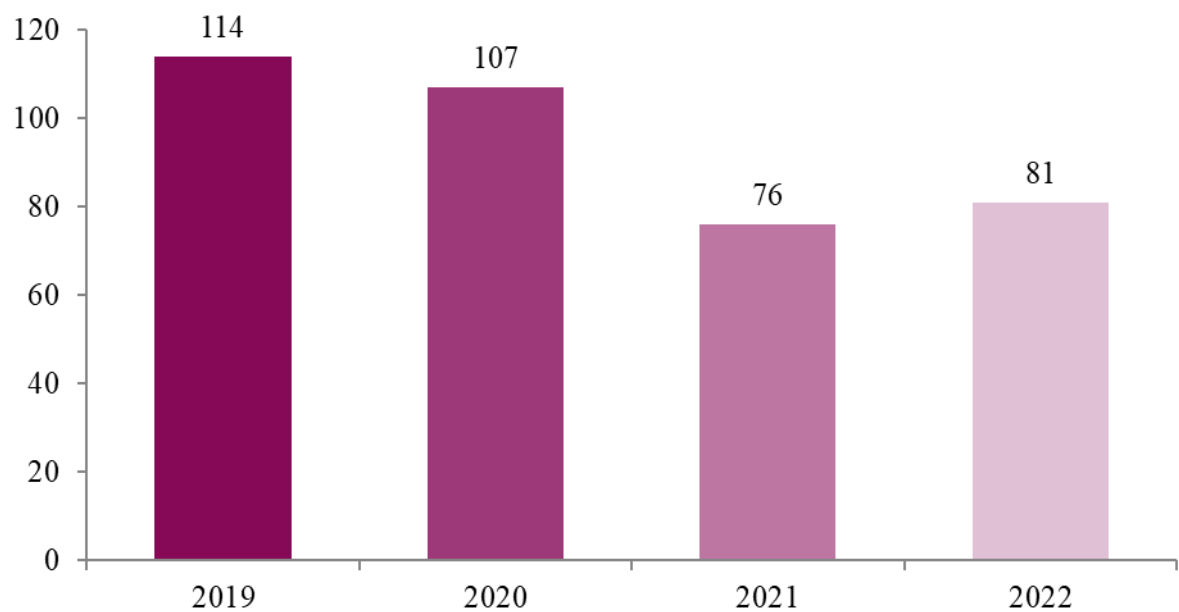
Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar personas nāves iestāšanos pa gadiem

6) pieņemti **211** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar aizskartu cietušā tikumību vai dzimumneaizskaramību, kas ir par 28% vairāk nekā 2021.gadā;

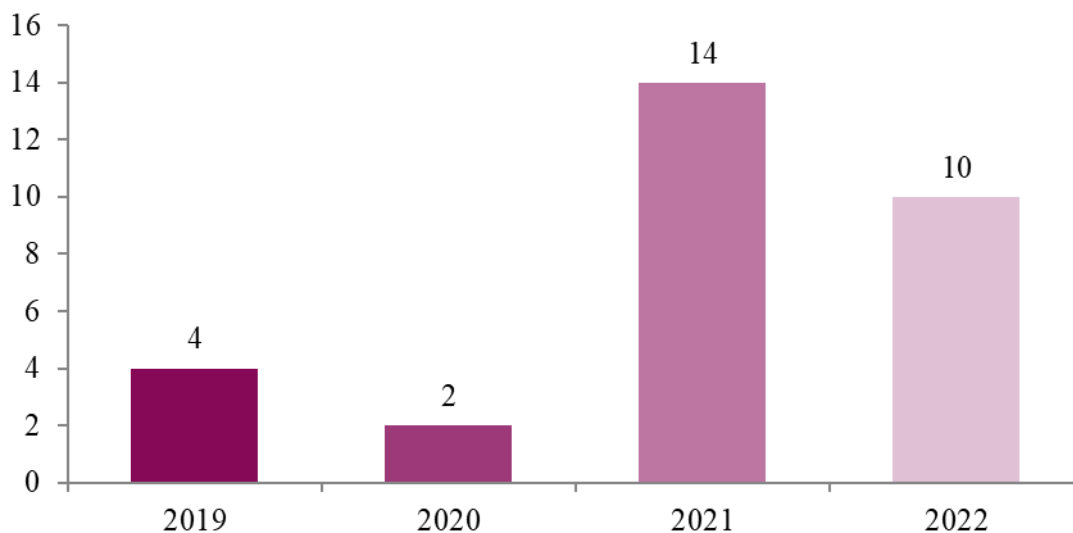
Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar aizskartu cietušā tikumību vai dzimumneaizskaramību pa gadiem

7) pieņemti **81** lēmums par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar smagu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam, kas ir par 7% vairāk nekā 2021.gadā;

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar smagu miesas bojājumu nodarīšanu cietušajam pa gadiem

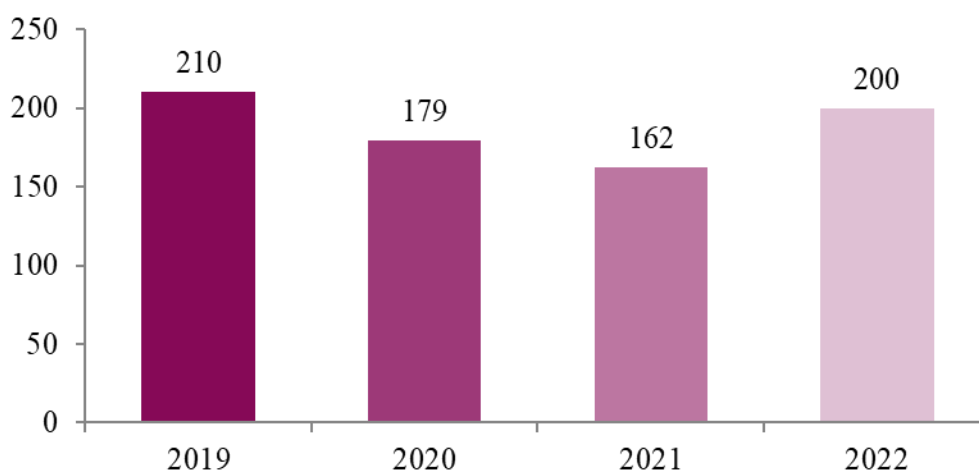
8) pieņemti **10** lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar noziedzīgu nodarījumu, kas kvalificēts kā cilvēku tirdzniecība, kas ir par 29% mazāk kā 2021.gadā;

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar noziedzīgu nodarījumu, kas kvalificēts kā cilvēku tirdzniecība pa gadiem

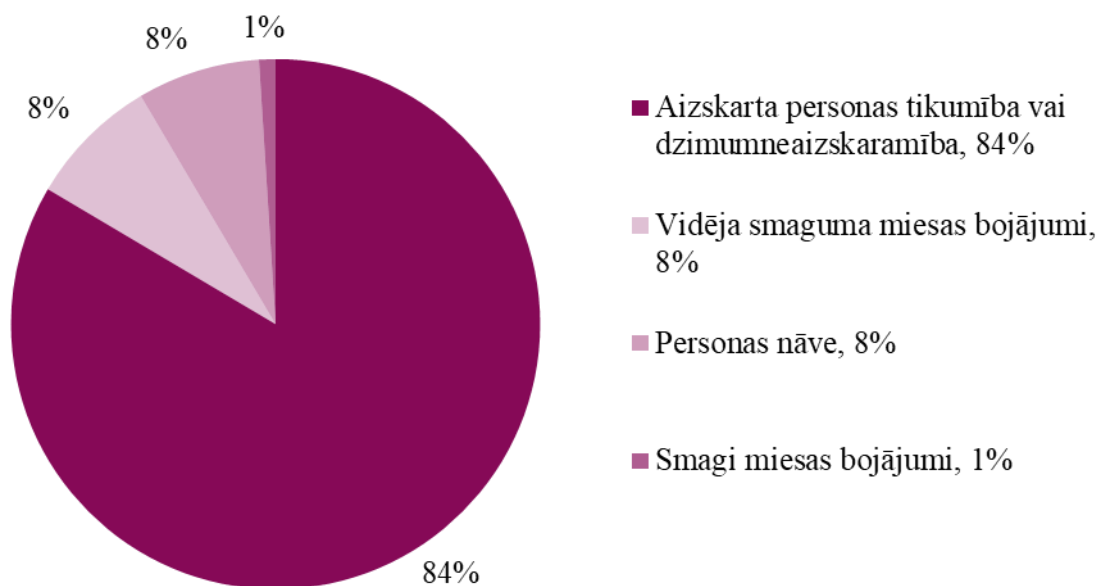
9) pieņemts **1** lēmums par valsts kompensācijas izmaksu sakarā ar personas inficēšanu ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu;

10) 2022.gadā ir palielinājies kopējais pieņemto lēmumu par valsts kompensāciju skaits kriminālprocesos, kuros par cietušajiem ir atzītas nepilngadīgas personas. Pieņemti **200** lēmumi par valsts kompensāciju izmaksu nepilngadīgajiem, kas ir par 23% vairāk nekā 2021.gadā;

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju skaits kriminālprocesos, kuros par cietušajiem ir atzītas nepilngadīgas personas pa gadiem

10) **84%** lēmumi pieņemti sakarā ar nepilngadīgā cietušā aizskartu tikumību vai dzimumneaizskaramību;

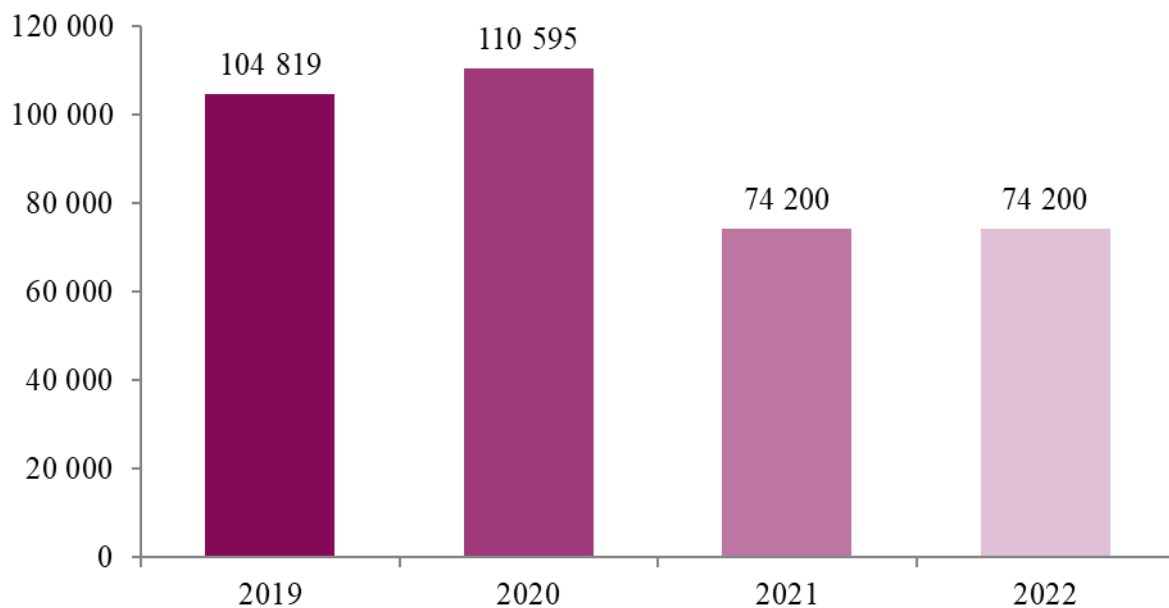

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu nepilngadīgiem cietušajiem pēc noziedzīgā nodarījuma sekām 2022.gadā

2.4. INFORMATĪVĀ TĀLRUŅA 116006 DARBĪBAS NODROŠINĀŠANA

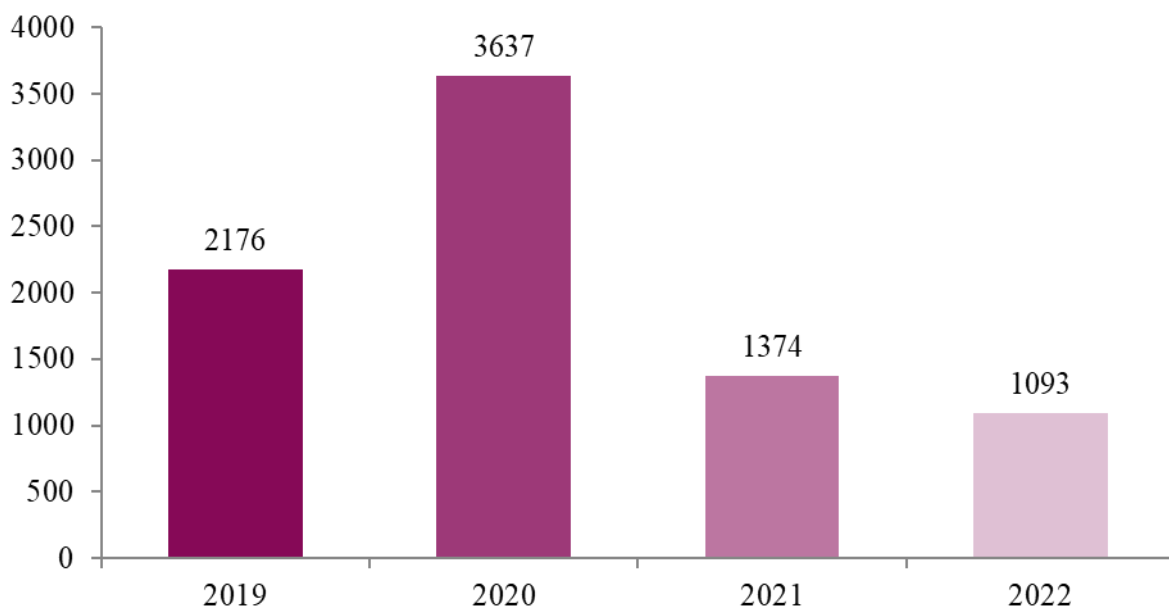
Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 40.panta otro daļu un 41.panta pirmo daļu, Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumu Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums” 3.5.apakšpunktu, lai izpildītu valsts pārvaldes uzdevumu, 2015.gada 30.septembrī un atkārtoti 2020.gada 30.septembrī tika noslēgts deleģēšanas līgums ar biedrību “Skalbes” par bezmaksas informatīvā tālruņa 116006 „Palīdzības dienests noziegumu upuriem” darbību. Biedrība “Skalbes”, izpildot valsts pārvaldes uzdevumu, nodrošina: emocionālā un psiholoģiskā atbalsta sniegšanu noziedzīgos nodarījumos cietušajiem, informāciju par cietušo procesuālajām tiesībām, iespējamiem pakalpojumiem un pastāvošajiem cietušo atbalsta dienestiem, kā arī nodrošina informācijas par cietušo tiesībām izvietojumu sociālajos tīklos un interneta vietnēs. Cietušo atbalsta tālruņa līnija darbojas katru dienu no plkst. 12.00 līdz 22.00.

Valsts pārvaldes uzdevuma izpildei biedrībai 2022.gadā pārskaitīti EUR 74 200.

Pārskaitītie līdzekļi (EUR) biedrībai “Skalbes” par valsts pārvaldes uzdevuma izpildi pa gadiem

Nodrošinot izpildi, biedrības konsultanti sniedza **1093** konsultācijas, kas ir par 20% mazāk nekā 2021.gadā, samazinājies sniegto konsultāciju skaits tiešsaistē, izmantojot čata servisu interneta vietnē www.cietusajiem.lv, sniegtas **760** konsultācijas, kas ir par 59% mazāk nekā 2021.gadā.

Tālrūpa 116006 sniegto konsultāciju skaits pa gadiem

Aktuālāko konsultāciju tēmu skaitā nemainīgi saglabājās vardarbība un noziedzīgi nodarījumi pret veselību, tāpat tika saņemti zvani saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem pret īpašumu (krāpšanas, zādzības, laupīšanas), noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneaizskaramību, ceļu satiksmes negadījumiem u.c.

2.5. DARBĪBA, NODROŠINOT IZMAKSĀTO LĪDZEKĻU PIEDZIŅU

2.5.1. VALSTS NODROŠINĀTAI JURIDISKAJAI PALĪDZĪBAI IZMAKSĀTO LĪDZEKĻU PIEDZIŅA

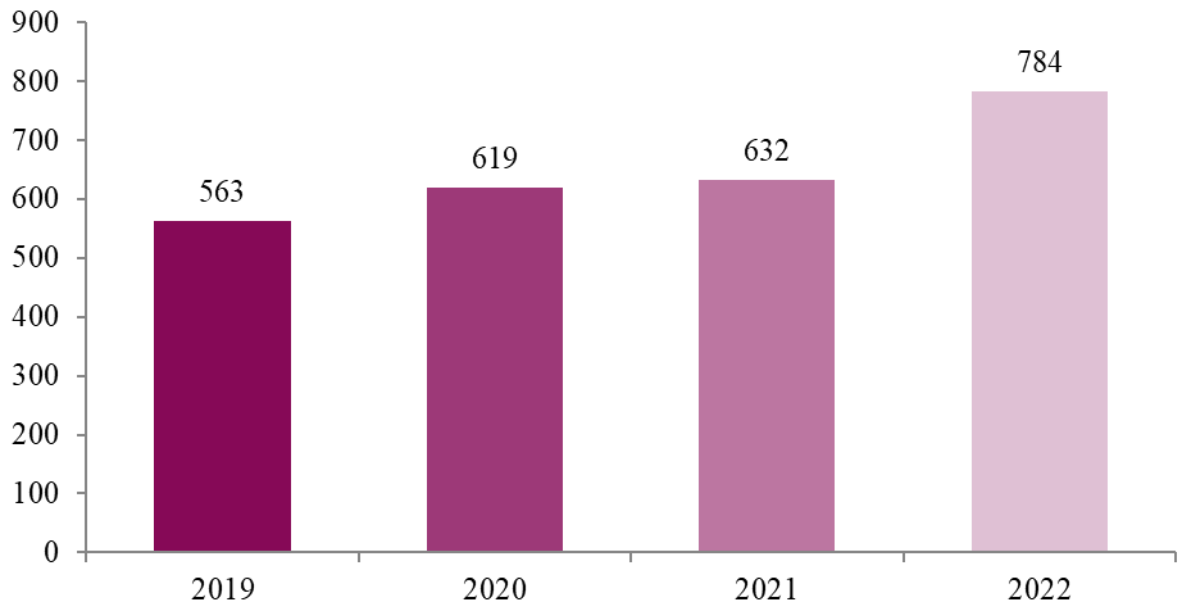
Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 8.panta 3.punktu JPA likumā noteiktajos gadījumos nodrošina valsts budžeta līdzekļu piedziņu, kas piešķirti juridiskās palīdzības nodrošināšanai.

Personai, kas saņēmusi valsts nodrošināto juridisko palīdzību, jāatmaksā ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus pilnā apmērā, ja JPA konstatē, ka:

- 1) persona ir norādījusi īstenībai neatbilstošas ziņas, kas bijušas par pamatu juridiskās palīdzības saņemšanai;
- 2) persona ļaunprātīgi izmantojusi tiesības uz juridisko palīdzību, tai skaitā nav ievērojusi likumā noteiktos pienākumus;
- 3) persona ir nepamatoti saņēmusi juridisko palīdzību.

Ja juridiskā palīdzība pieprasīta pārrobežu strīdā, persona samaksā tulkošanas izdevumus, kas segti no valsts budžeta, ja citas valsts kompetentā iestāde atsaka juridiskās palīdzības sniegšanu.

Pārskata periodā pārbaude veikta **469** valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības lietās, konstatēti 13 gadījumi, kad personai jāatmaksā ar juridisko palīdzību saistītie izdevumi un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanai izmaksāto līdzekļu piedziņas nodrošināšanai, uzsāktas administratīvās lietas. Pārskata periodā piespiedu izpildei zvērinātiem tiesu izpildītājiem nodotas 10 lietas. Valsts budžetā piedzīti ar valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu saistītie izdevumi **EUR 783,68** apmērā.

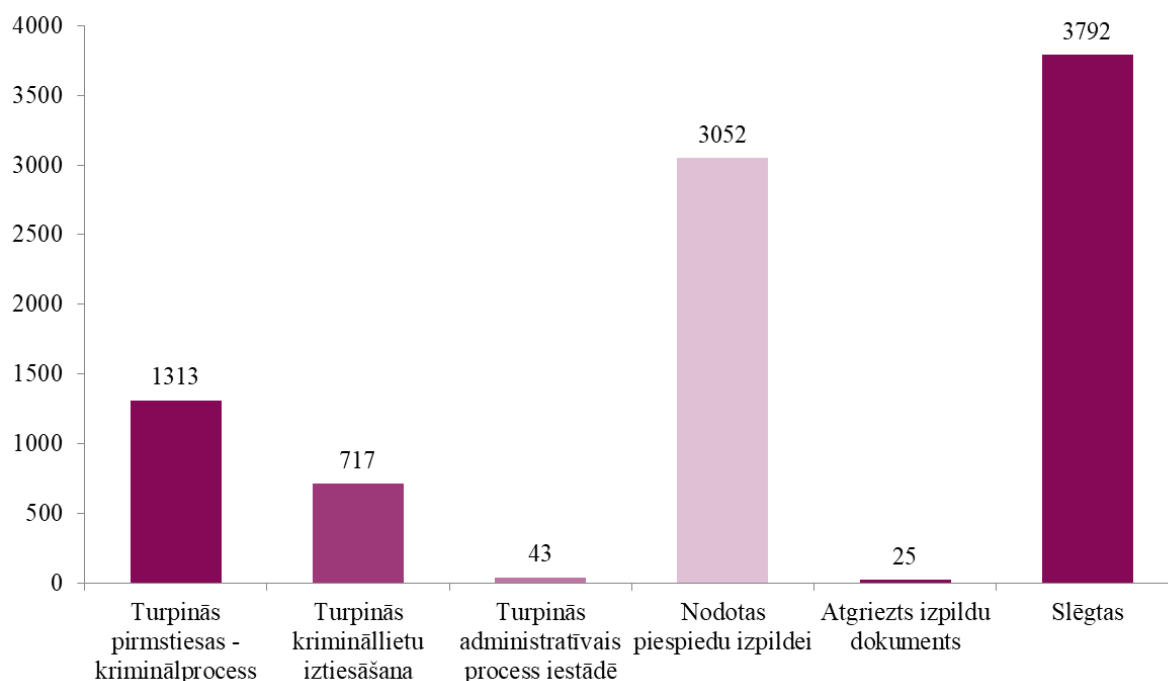

Valsts budžetā piedzīto izdevumu salīdzinājums par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības nodrošināšanu (EUR) pa gadiem

2.5.2. VALSTS KOMPENSĀCIJĀS CIETUŠAJIEM IZMAKSĀTO LĪDZEKĻU PIEDZIŅA

Valsts budžetā atgūti valsts kompensācijās cietušajiem izmaksātie līdzekļi EUR 374 387,10 apmērā. Salīdzinot ar 2021.gadu valsts budžetā atgūto valsts kompensācijās cietušajiem izmaksāto līdzekļu apmērs palielinājās par 23,53 %.

Cietušajiem izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa tiek nodrošināta JPA izdodot administratīvus aktus un kriminālprocesu ietvaros, kriminālprocesu virzītājiem (atbilstoši Kriminālprocesa likumā noteiktajai kompetencei) izlemjot piedziņu no noziedzīgo nodarījumu izdarītājiem. Aktīvajās lietās un kriminālprocesos:

Valsts kompensācijas piedziņas lietas 2022.gadā

Daļā valsts kompensācijas piedziņas lietās piedziņa nav bijusi iespējama daļēji vai pilnā izmaksātās kompensācijas apmērā, konstatējot, ka 2022.gadā valsts budžetā nav atgūstami valsts kompensācijās izmaksātie līdzekļi EUR 326 488,48 apmērā. Kopumā nav atgūstami līdzekļi EUR 1 571 976,30. Visbiežākie iemesli ir parādnieka nāve, kriminālprocesa izbeigšana, iestājoties kriminālatbildības noilgumam u.c.

Gads	Izmaksātā valsts kompensāciju summa	Piedzītā valsts kompensāciju summa	Piedzīto summu īpatsvars, %
2018.	966 330 EUR	246 358 EUR	25,49
2019.	1 131 760 EUR	279 571 EUR	24,70
2020.	1 131 760 EUR	276 216 EUR	24,41
2021.	1 228 571 EUR	303 077 EUR	24,67
2022.	1 483 865 EUR	374 387 EUR	25,23
Kopā	5 942 286 EUR	1 479 609 EUR	24,90

2.6. VEIKTIE PASĀKUMI PAKALPOJUMU PIEEJAMĪBAS UN KVALITĀTES UZLABOŠANAI

Nr.	Pasākums	Rezultāts
1.	Starpinstitūciju sadarbība	Organizēti informatīvie semināri par valsts nodrošināto juridisko palīdzību, valsts kompensāciju cietušajiem, kuros piedalījās pārstāvji no sociālajiem dienestiem, bāriņtiesām, nevalstiskajām organizācijām, kā arī kriminālprocesa virzītāju iestādēm.
2.	Pakalpojumu pieejamības un kvalitātes uzlabošana	Nodrošināta nodarbināto kvalifikācijas celšana, rīkoti tālākizglītības pasākumi, digitālo prasmju un klientu apkalpošanas prasmju pilnveidei, kā arī profesionālās kvalifikācijas celšanai pamatdarba jomās.
3.	Iestādes iekšējo procesu efektivitātes paaugstināšana	Turpināta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risinājumu ieviešana iekšējo procedūru digitalizācijai un attālināta darba nodrošināšanai, klientu attālinātai apkalpošanai (t.sk. telefoniski) un sadarbībai ar juridiskās palīdzības sniedzējiem (VIS Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistra programmatūras funkcionalitātes uzlabošana).

3. PERSONĀLS

JPA tai deleģēto funkciju un uzdevumu izpildi 2022.gadā nodrošināja piecas struktūrvienības: Juridiskās palīdzības nodrošinājuma nodaļa, Juridiskā nodaļa, Piedziņas nodaļa, Administratīvās un finanšu vadības nodaļa un Lietvedības nodaļa. JPA darbības nodrošināšanai izveidotas 34 amata vietas, bet ar 2022.gada 17.oktobri 33 amata vietas, jo saskaņā ar Tieslietu ministrijas 2022.gada 14.oktobra rīkojumā Nr.1-1/279 “Par Juridiskās palīdzības administrācijas un Tiesu administrācijas sadarbību grāmatvedības funkcijas nodrošināšanā” noteikto ar 2022.gada 17.oktobri viena amata vieta pārdalīta Tiesu administrācijai. Faktiskais vidējais nodarbināto skaits bija 31, tai skaitā 29 sievietes. Nodarbināto skaits 2022.gada beigās – 29, tādējādi joprojām ir ievērojama personāla mainība un to nodarbināto skaits, kas izbeidz civildienesta attiecības. Ilgāk par 5 gadiem nodarbināti 48% personāla.

Nodrošināta un atbalstīta personāla darba organizācija, vienojoties par elastīgo darba laiku un darbu attālināti.

Rīkoti apmācību semināri, lai sekmētu pielāgošanos darbam attālināti un klientu apkalpošanai, izmantojot IKT rīkus. Personāla kvalifikācijas celšanai no valsts budžeta

izlietoti EUR 2012, nodrošinot tālākizglītību risku vadības, procesuālo tiesību, klientu apkalpošanas jomās.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Nr.	Pasākums	Rezultāts
1.	Interneta vietne www.jpa.gov.lv	Nodrošināta regulāra iestādes darbības rezultātu un statistikas datu publicēšana, apkopota informācija par jautājumiem, kas saistīti ar iestādes sniegtajiem pakalpojumiem, sniegta informācija par izmaiņām. Interneta vietnē pieejams JPA sniegto pakalpojumu apraksts, pieprasījumu veidlapas un to aizpildīšanas paraugi. Atsevišķa sadaļa pieejama juridiskās palīdzības sniedzējiem. Interneta vietnē iedzīvotājiem nodrošināta atbilžu sniegšana uz e-vēstulēm par juridiskās palīdzības un valsts kompensāciju cietušajiem saņemšanas iespējām.
2.	Twitter konts (@JPA_lv)	Sniegta informācija par valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensāciju cietušajiem, aktuālām izmaiņām, publicētas infografikas, rezultatīvo rādītāju un statistikas dati.
3.	Bezmaksas informatīvais tālr.: 80001801	Sniegta informācija par JPA sniegtajiem pakalpojumiem, veicinot sabiedrībā pieaugošo izpratni par iestādes darba jomu un specifiku. Pārskata periodā iedzīvotāji aktīvi izmantoja bezmaksas informatīvo tālruni 8000 1801.
4.	Informatīvo materiālu izplatīšana	Valsts un pašvaldību iestādēm Latvijas reģionos, kā arī nevalstiskajām organizācijām izplatīti bukleti „Valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība maznodrošinātām un trūcīgām personām”, “Valsts kompensācijas cietušajiem” un “Valsts pakalpojumi nepilngadīgajiem cietušajiem”.
5.	Sabiedrības informēšanas pasākumi	Veiktas informatīvās kampaņas, izplatot audio reklāmu. Lai informētu sabiedrību par informatīvā tālruņa 116006 darbību, biedrība “Skalbes” pārskatāmajā periodā īstenoja šādas sabiedriskās aktivitātes: regulāra informācijas publicēšana sociālajos tīklos Facebook, Twitter, www.cietusajiem.lv u.c. interneta vietnēs, laikrakstos, informatīvo materiālu izplatīšana valsts un pašvaldību iestādēm Latvijas reģionos. Pieturvietās Rīgā izvietota vides reklāma. Organizēts seminārs un dalība “Eiropas diena noziegumos cietušajiem 2022.” Organizēta reklāma un dalība raidījumos televīzijā, radio, reģionālajos laikrakstos. “Latvijas Vēstnesis” portālā sniegti skaidrojumi un atbildes uz iedzīvotāju jautājumiem saistībā ar valsts nodrošināto juridisko palīdzību un valsts kompensāciju cietušajiem.

5. PLĀNOTIE PASĀKUMI 2023.GADĀ

JPA prioritātes turpmākajam periodam:

1. Turpināt veikt pasākumus valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieejamībai, paplašinot personu loku, nodrošināt līdzdalību Eiropas Komisijas Strukturālo reformu atbalsta programmas īstenotā projekta “Pieejas tiesai stiprināšana Latvijā, veicinot mediācijas un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pakalpojumus, kā arī atbalstot tiesu politikas attīstību un paaugstinot tiesas vadības kvalitāti” aktivitātēs, kā arī nodrošināt Eiropas Sociālā fonda Plus iepriekš noteiktā projekta “Pieeja tiesiskumam” plānošanu un apstiprināšanu.
2. Turpināt veikt pasākumus valsts kompensācijas sistēmas pilnveidošanai. Izstrādāt un iesniegt priekšlikumus un finansējuma aprēķinus Tieslietu ministrijai par valsts kompensācijas apmēra noteikšanas kārtību, t.sk. pieaugot minimālas mēneša darba algas apmēram.
3. Iekšējo, ārējo procedūru digitalizācija, ieviešot tehnisko risinājumu juridiskās palīdzības sniedzējiem paziņojumu par juridiskās palīdzības sniegšanu civillietās, administratīvajās lietās un Satversmes tiesas procesā iesniegšanai un apstrādei elektroniski.
4. Nodrošināt partnerību E-lietas 2 izstrādes ietvaros, kas paredz - VIS savietošanas iespējas un aktuālās informācijas saņemšanas iespējas procesa virzības gaitā, kā arī elektronisku procedūru un pakalpojumu izstrādi.